

Hulladék detektív program

Alapelv: megtanítani a gyerekeket, hogy csökkentsék az oktatási intézményekben a hulladékot.

Gyakorlat teszi a mestert! – szokták mondani, és valóban, a tanulás legjobb módja, ha tapasztalati úton szerezzük meg a tudást. Ez különösen igaz a gyerekekre, akik lelkesen szívják magukba az új tudást, és próbálnak ki új dolgokat. Ehhez a tanárok számára biztosítani kell egy olyan útmutatót, amely tartalmazza a jó ötleteket és gyakorlatokat, valamint bemutatja a hulladékcsökkentés fontosságát. Ezt követően a „gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan” elvet követve a gyerekekkel közösen kell felmérni a hulladékhelyzetet. (Például meg lehet vizsgálni, mennyi hulladék keletkezik az osztályterekben, vagy az étkezdékben, stb.)

A lehetséges problémás területek meghatározását követően a tanárok és diákok közösen dolgozhatnak ki egy akciótervet a probléma megoldására. Új feladatokat, szabályokat kell lefektetni a hulladékcsökkentés érdekében. Kreatív emlékeztetőket készíthetnek a diákok az üzenő falakra, szerte az iskolában, illetve a hulladékgyűjtők fölé. Akár még rajzversenyt is szervezhet az iskola a gyerekeknek.

A Hét alatt megelőzött hulladék mennyiségét mérhetővé lehet tenni, ha összehasonlítjuk a Hét előtt keletkezett hulladékmennyiséget, a Hét után keletkezett mennyiséggel.

Célcsoport:

- Elsődleges célcsoport: általános iskolák tanárai és tanulói
- Másodlagos célcsoport: a diákok családjai (a gyerekek ugyanis hazaviszik a megszerzett tudást és magatartást)

Általános információk

hulladékcsökkentés

nehézségi szint

Hulladékáramok

újrahasználat

környezeti hatás

papír

csomagolás

újrahasznosítás

költségek

elektronos és elektronikai

szerves

Célok

támogatásával

- ▶ Az átfogó cél a hulladék csökkentése az oktatási intézményekben: jellemző hulladékáramok – papír, csomagolás és élelmiszerhulladék
- ▶ Az alábbi hozzáállás elsajátítása: **“A legjobb hulladék az, ami nem keletkezik!”**
- ▶ Az alapkoncepció az, hogy a tanárok és diákok közösen határozzák meg a problémás területeket és dolgoznak ki ennek megfelelően megoldási javaslatokat.
- ▶ Az újrahasználatos uzsonnás dobozok, bevásárlótáskák és italos palackok, kulacsok népszerűsítése.

Eszközök

Prezentációs anyag

- ▶ Mi ez az eszköz? Egy olyan eszköz, amely segít a tanárok számára a hulladékcsökkentés témakörét összefoglalni és a diákok számára fogyasztható módon átadni. A prezentáció érdekes tényeket közöl, oly módon, amely megragadja a hallgatóság figyelmét és ösztönzi őket a megelőzésre. A Hét elején előadva megadhatja a kezdőlökést a hulladékcsökkentéshez.
- ▶ Hogyan használható?
  - A prezentációk elektronikusan megküldésre kerülnek az iskolákba a kontaktszemélyeknek.
  - Ezen felül a prezentációk elérhetőek az Európai Hulladékcsökkentési Hét honlapjáról.
  - Keress egy megfelelő időpontot a Hét elején a prezentáció bemutatásához.
- ▶ Hogy lehet mérhetővé tenni? Az előadást meghallgató diákok száma

Plakátkészítő verseny

- ▶ Mi ez az eszköz? Remek eszköz, ami felhívja a figyelmet a projekt céljaira. Fő üzenete: A kevesebb hulladék a legjobb hulladék. Az oktatási intézmények rajzversenyt rendeznek a diákok körében, ehhez egy versenyfelhívást tartalmazó poszter is elkészül.
- ▶ Hogyan használható?
  - A diákoknak ki kell gondolniuk, milyen hulladékkal kapcsolatos problémák vannak az iskolán belül, és le kell rajzolniuk, hogy látják a saját szemükkal a problémát.
- ▶ Hogy lehet mérhetővé tenni? elkészült plakátok száma, résztvevők száma

Csoportos foglalkozás: készítsd el a saját italos palackodat/kulacsodat, uzsonnás dobozodat és bevásárló táskádat!

- ▶ Mi ez az eszköz? Egy közös foglalkozás, workshop, melynek keretében a résztvevők elkészíthetik saját italos palackjaikat, kulcsaikat, uzsonnás dobozaikat, valamint bevásárló táskáikat.
- ▶ Hogyan használható?
  - Hirdesd meg előzetesen a célcsoport számára az eseményt.

- Gyűjts össze hozzávalókat, alapanyagokat.
- Néhány ötlet elérhető a www.ewwr.eu honlapon, de az interneten számos weboldal található, amely a fent említett tárgyak elkészítésével foglalkozik.
- ▶ **Hogy lehet mérhetővé tenni?** Az újrahasznált hulladék mennyisége, résztvevők száma, megelőzőtt hulladék mennyisége (mivel az elkészített tárgyakkal további hulladékképződés előzhető meg).

Kommunikációs segédletek

„Hulladékméter –avagy hogyan készítsünk hulladékvizsgálatot?”

- ▶ **Mi ez az eszköz?** Az eszköz segít a tanároknak felmérni a hulladékhelyzetet az oktatási intézményben.
- ▶ **Hogyan használható?**
  - A tanárok bepillantást nyerhetnek abba, hogy lehet elkészíteni egy hulladékvizsgálatot, mit kell tartalmaznia egy ilyen vizsgálatnak, és hogy lehet célkitűzéseket megfogalmazni.
  - Letölthető a honlapról
- ▶ **Hogy lehet mérhetővé tenni?** Megelőzőtt/szelektíven gyűjtött hulladék mennyisége, a kitűzött célok teljesülése

Az akció előkészítése: Kezdeti helyzetértékelés

Az aktuális helyzetértékelés érdekében lehetőleg a Hét előtt néhány előkészületet kell tenni.

1. Töltsd le a prezentációs anyagot és a „Hulladékméter” dokumentumait.
2. Tartsd meg az előzetesen elkészített prezentációt a diákoknak, hogy felhívd az akcióra a figyelmet.
3. Mérd fel a kezdeti hulladék helyzetet a diákokkal együtt: mennyi hulladék keletkezik az osztálytermekben és az étkezdében (kg-ban vagy 60 literes szemeteszsákban mérve).
4. Azonosítsd be a problémás területeket. Találd meg a legjobb gyakorlatokat, amellyel a hulladék mennyiségét csökkenteni lehet. (Kulcsszavak: italos palackok, uzsonnás dobozok, kisebb adagok)
5. Tervezd meg előre a csoportos foglalkozást.

Az akció előkészítése: tervezés és előkészítés

Az Európai Bizottság támogatásával

Ismerd meg a kommunikációs eszközöket 1 hónappal a Hulladékcsökkentési Hét előtt.

Prezentációs anyag (tanároknak)

- ▶ Töltsd le a weboldalról.
- ▶ Kérdezz a területileg felelős koordinátortól, ha valami nem érthető, és kérdésed merült volna fel.
- ▶ Készülj fel az esetlegesen a diákoktól kapott kérdésekre.
- ▶ Határozd meg a prezentáció részleteit: helye, ideje (1 héttel az Európai Hulladékcsökkentési Hét előtt), résztvevők köre

“Hulladékméter –hogyan készítsünk hulladékvizsgálatot?”

Töltsd le a dokumentumot a weboldalról.

- ▶ Kérdezz a területileg felelős koordinátortól, ha valami nem érthető, és kérdésed merült volna fel.
- ▶ Határozd meg az iskolában található hulladékgyűjtés vizsgálatának az időzítését és a folyamatát. Jegyezzétek le a az eredményeket a diákokkal közösen.
- ▶ A felmérést követően, tartsatok egy ötletelést, hogy lehet csökkenteni a hulladék mennyiségét.
- ▶ Írd le a kiválasztott ötleteket, amelyeket megvalósítatok a Héten.

Plakátkészítő verseny

- ▶ Döntsd el, hogy szeretnél-e rajzversenyt tartani.
  - Ha a válasz igen, töltsd le a rajzversenyre felhívó plakátot: téma - kreatív figyelemfelhívás az akció céljaira.
  - Ha a válasz nem, töltsd le azt a posztert, ami felhívja a figyelmet a hulladék megelőzés fontosságára.
- ▶ Nyomtasd ki a letöltött anyagokat, de csak a szükséges mennyiségben.
- ▶ A csoportos foglalkozáshoz szükséges alapanyagok összegyűjtésére egy gyűjtési akció meghirdetése szükséges még a foglalkozás megtartása előtt. A szükséges anyagok lehetnek műanyagpalackok, textilek, papírok, csomagolóanyagok, kupakok, stb.)

Az akció végrehajtása

- ▶ Helyezd ki a plakátokat jól látható helyekre.
- ▶ Nevezd ki a hulladék detektíveket a diákok közül, akiknek a feladat az lesz, hogy figyelemmel kövessék a kitűzött célok teljesülését és a szabályok betartását.
- ▶ Minden nap meg kell mérni a keletkezett hulladékmennyiséget.
- ▶ A Hét végén.
  - Ha van ilyen, a rajzverseny legjobb alkotásait, hagyd kihelyezve az akció után, hogy továbbra is emlékeztesse a diákokat a téma fontosságára.
  - Add össze a minden nap lemért hulladékmennyiségeket.
- ▶ Tartsd meg a csoportos foglalkozást!

Eredmények mérése

Résztvevők száma

- ▶ A diákok száma, akiket a tanárok bevontak az akcióba.

Megelőzött hulladék mennyisége

Az Európai Bizottság
támogatásával

- ▶ Határozd meg a keletkezett hulladék mennyiségét az akció előtt.
- ▶ Határozd meg a keletkezett hulladék mennyiségét az akció után.
- ▶ A két mennyisége különbsége = a megelőzött hulladék mennyisége.

Újrahasznált anyagok mennyisége

- ▶ Számold össze az összegyűjtött anyagokat a kreatív foglalkozáson.
- ▶ Ami nem került felhasználásra, hulladékként a szelektív gyűjtő edényekbe kell helyezni.

További információk

- ▶ Példák korábban megvalósított hasonló akciókra (további példák: www.ewwr.eu)
  - [Elsa Morante High School](#) (IT - 2012)
  - [St. Francis School Cospicua](#) (MT - 2012)
  - [CIFP Hostelería y Turismo de Gijón](#) (ES - 2011)
  - [HEIG-VD](#) (CH - 2010)
- ▶ Európai Hulladékcsökkentési Hét: www.ewwr.eu contact@ewwr.eu
- ▶ Európai Hulladékcsökkentési Hét magyarországi koordinátorának elérhetősége:
  - www.hulladekcsokkentesihet.hu
  - ewwr@ohukft.hu
  - www.szelektalok.hu

